

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

DEL CONGOST DE MONT-REBEI AL GOLF DE ROSES

**7ª Etapa : COLL DEL BOIX - CORDES - COLL DE VEÇA
MARCÚS - L'ESTANY - EL CALL D'ODÈN - CASTELL D'ODÈN**

28 d'abril de 1996

HORARI PREVIST

Sortida de Vilanova i la Geltrú.	6	h
Cambrils. Esmorzar.	9	h
Sortida cap al coll del Boix.	9.30	h
Coll del Boix. Inici de l'etapa.	10	h
Cordes. Parada fotogràfica.	10.30	h
	10.35	h
Coll de Veça. Reagrupament.	10.55	h
	11.10	h
L'Estany. Reagrupament	12.10	h
Sortida cap a Vilanova.	12.25	h
L'Estudi. Reagrupament i visita al castell i ermita d'Odèn.	13.35	h
Sortida cap a Cambrils.	14.15	h
Cambrils. Dinar	14.45	h
Sortida cap a Vilanova.	17	h
Vilanova i la Geltrú.	20	h

Notes.-

- ** Esmorzarem i dinarem a Cambrils.
- ** Cal advertir que aquesta etapa no està senyalitzada.
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i vigileu que hi sigui tothom.

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

DEL CONGOST DE MONT-REBEI AL GOLF DE ROSES

**7ª Etapa : COLL DEL BOIX - CORDES - COLL DE VEÇA
MARCÚS - L'ESTANY - EL CALL D'ODÈN - CASTELL D'ODÈN**

28 d'abril de 1996

L'etapa d'avui és un recorregut per la serra d'Odèn, des del coll del Boix fins a l'Estany, seguint la divisòria entre les comarques de l'Alt Urgell i el Solsonès. És una etapa de grans panoràmiques, primer vers el Pirineu i després vers les comarques meridionals del Principat. Finalitzarem fent una llarga davallada fins a les restes del castell d'Odèn.

* * * * *

ODÈN

L'extens terme d'Odèn (113.09 km²) s'estén al sector nord-occidental de la comarca del Solsonès, al límit amb l'Alt Urgell, al peu de les altes muntanyes de **Port del Comte** (l'extrem nord-oriental el constitueix el **Pedró dels quatre Batlles** (2382 m), que n'és el punt culminant, limítrof amb els municipis d'Alinyà, Lavansa i la Coma i la Pedra) continuades vers l'oest per la **serra d'Odèn** (n'és el punt culminant el **tossal de Cambrils** (1802 m)) que arriba fins a la **serra del Turp** (1620 m), extrem nord-occidental del municipi. Al sector de llevant es destaca solitari el **puig Sobirà** (1924 m), contrafort meridional del Port del Comte. La capçalera de la **ribera Salada** centra el terme i rep una sèrie de torrents que recullen les aigües de la muntanya; el seu afluent principal és la **riera de Canalda**, procedent dels sector de llevant, que forma el límit meridional.

La major part del territori es troba per damunt dels 1000 m d'altitud i abunda la roca del tipus montserratí per la banda de Canalda; al sector de Cambrils, al nord-oest, hi ha sediments carbonífers (explotats a Santa Pelaia, a Alinyà). Així, una gran part del terme és ocupat per erms, prats i boscos, i només és destinat al conreu un 10% del territori. Travessa el sector septentrional, al peu de l'encinglerada serra d'Odèn, la carretera de coll de Jou a Organyà. El poblament ha estat tradicionalment disseminat en un 100%.

L'església parroquial de **Santa Cecília d'Odèn**, esmentada ja el 839, d'estructura arquitectònica molt primitiva, s'alça al peu de la serra d'Odèn, sota les restes de l'antic **castell d'Odèn**, que dona nom al municipi. Aquest és esmentat també des del 839 i formà part del comtat d'Urgell. La comunitat nomenava el batlle, que sovint era de la masia del **Call d'Odèn**, veïna del castell, però l'alta jurisdicció era de la casa de Cardona.

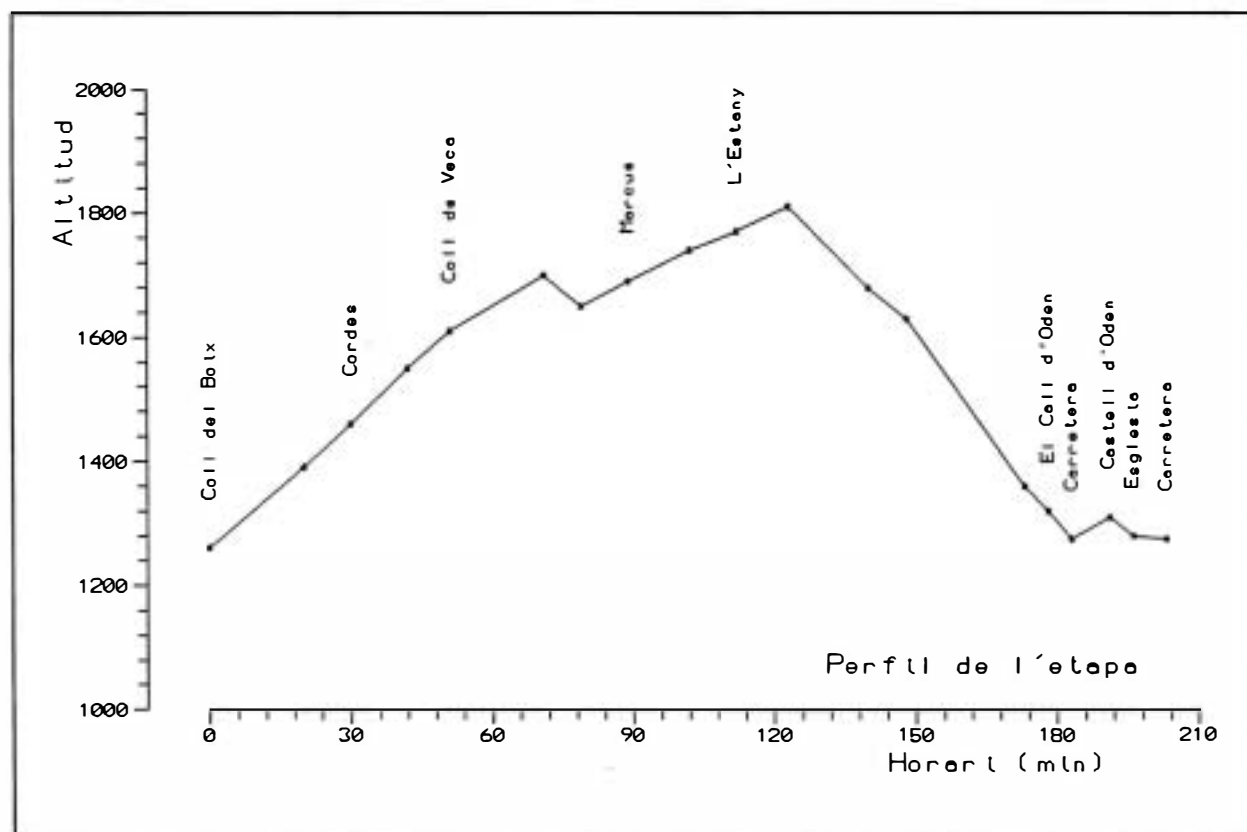
Més a ponent hi ha l'antic terme i poble de **Cambrils**, format per petits grups de cases i masies escampades. Al grup del **Racó** hi ha unes quantes cases i la capella de **Santa Bàrbara**, edifici del segle XVII. Més al fons hi ha una petita ermita romànica, ara sense culte i ruïnosa, dedicada a **Sant Quintí**. A la ribera Salada s'aprofità un salt d'aigua per a una petita central elèctrica per a subministrament del sector. Més a ponent, prop de la carretera, hi ha unes cases noves i uns hostals i a deu minuts vers migdia, en un tossal, hi ha les restes de l'antic **castell de Cambrils**, la jurisdicció civil i criminal del

qual fou dels Cardona, dins la batllia de Solsona; l'antiga església romànica del castell es troba en estat ruïnós. Prop seu hi ha l'actual església parroquial de **Sant Martí de Cambrils**, esmentada ja el 839; l'actual edifici data del segle XVII.

En direcció nord-oest, vers el coll del Boix, hi ha el petit caseriu de **Llinars**, dominat, a llevant, pel tossal de Cambrils.

El sector oriental del terme correspon als antics municipis de **Canalda** i d'**Encies**, situats al peu dels vessants meridionals de Port de Comte, presidits pel puig Sobirà i drenats per la riera de Canalda, que afluïx a la ribera Salada a l'extrem meridional del terme. L'església parroquial de **Sant Julià de Canalda**, d'origen romànic (segle XII) però força desfigurada, s'alça prop de la riera del seu nom, a l'esquerra de la carretera procedent de coll de Jou. Al sector encinglerat del puig sobirà hi ha nombroses coves o esplugues que ja foren habitades en temps prehistòrics i alguna fortificada en temps medieval, com l'anomenada **torre dels Moros**. Prop del mas del Soler de Dalt hi ha l'església de **Sant Miquel del Soler de Dalt** del segle XII, que té la característica d'ésser de volta d'arrencada gòtica i coronament arrodonit i que conserva encara la coberta de lloses.

El sector sud-occidental del terme, en el qual les aigües ja corren directament vers el Segre (forma la divisòria amb la ribera Salada una carena coronada pel Tossal de Carissols (1220 m), que des de Sant Esteve de Coscolla i Montpol arriba fins a Oliana) hi ha els pobles de **Valldan** i de **la Móra Comdal**, eclesiàsticament del bisbat d'Urgell i als quals s'accedeix preferentment des d'Oliana. Centra el poblet de Valldan, del qual depenen diverses masies, l'església parroquial de **Sant Just i Sant Pastor**, esmentada ja el 839; més al nord, i a la vora del **torrent de la Móra Comdal**, hi ha la parròquia de **Santa Eugènia de la Móra Comdal**, que fou sufragània de la de les Anoves (del terme d'Oliana), les masies de la qual són actualment deshabitades; ambdós termes foren de la senyoria del capítol de la Seu d'Urgell. Al nord-est hi ha el poblet del **Sàlzer**, també deshabitat, l'església del qual, **Santa Magdalena del Sàlzer**, era sufragània de la de Valldan.

DESCRIPCIÓ DEL RECORREGUT

Horari	
Parcial	Total

0.00	0.00
------	------

Comencem l'etapa d'avui en un trencall que surt per l'esquerra de la carretera L401 que puja des d'Organyà cap a Llinars i Cambrils, a uns dos cents metres abans d'arribar al coll del Boix (1260 m), a la divisòria de les comarques de l'Alt Urgell i el Solsonès.

La pista fa un doble revolt dreta-esquerra i puja lleugerament tot vorejant el camp situat en la petita depressió que ens queda a l'esquerra. Tenim bosc a la dreta i per tot arreu podem veure-hi el boix que dona nom a l'indret.

0.05	0.05
------	------

La pista fa un gir cap a l'esquerra, deixa un trencall a la dreta i travessa el llom d'un petit coll; al fons, a la dreta, podem veure-hi el pla de les Guàrdies coronat per les antenes. Passat el collet deixem un antic camí a la dreta, girem cap a la dreta i pugem. Pocs metres més endavant fem un gir de 180° cap a l'esquerra.

0.04	0.09
------	------

Arribem en una bifurcació; la branca més ampla és la de l'esquerra i continua en la direcció que portàvem. **Atenció:** En aquest punt hem d'abandonar la pista i seguir per un corriol poc fressat que surt de l'enforcall tot pujant.

El corriol puja seguint el límit del bosc amb el camp que ens queda a la dreta. En un determinat moment es pot veure, a la dreta i una mica allunyada, el mas de les Cornasses.

0.04	0.13
------	------

Desemboquem en un camí; hem d'anar cap a l'esquerra. Pocs metres més endavant arribem en una bifurcació i continuem per la branca de la dreta; d'aquesta manera retornarem a la pista que havíem abandonat. L'hem de seguir per la dreta tot pujant.

A la dreta, a l'altra vessant, podem veure-hi el caseriu de Llinars; més endavant, a la nostra banda, veurem Cambrils. La casa de les Cornasses ara es veu clarament per sota de la pista.

La pista decanta cap a l'esquerra i s'encara vers llevant. A la dreta se'ns ofereix una gran panoràmica sobre la vall de la ribera Salada.

0.03	0.16
------	------

Deixem una petita construcció a l'esquerra de la pista a un nivell superior.

0.04	0.20
------	------

Passem per sota d'una línia d'alta tensió.

0.02	0.22
------	------

A la dreta deixem un trencall que baixa; seguim pujant. Passem per un petit tram clarament excavat al vessant de la muntanya.

0.08 0.30

Després de deixar un altre trencall a la dreta que baixa, la pista comença a fer, desdoblada, un ampli revolt cap a l'esquerra. En aquest punt, al vessant oposat de la petita vall secundària que tenim davant, podrem veure-hi, si ens desplacem vers el cap de roca de la dreta, unes espectaculars esplugues amb una petita construcció, un corral, al seu peu; al costat del corral hi ha un carro! És el paratge conegut amb el nom de Cordes (1460 m).

Seguim per la pista que després de completar el revolt cap a l'esquerra en fa un cap a la dreta.

0.04 0.34

Quan la pista fa un gir vers l'esquerra l'hem d'abandonar per tal de continuar pel camí vell que surt per la dreta i puja amb un sòl ple de pedres.

Una mica més endavant arribem en un petit pla; a la dreta hi ha un toll i més enllà, a l'esquerra, un altre de més petit. Seguim endavant per l'antic camí, pràcticament desaparegut; s'ha d'intuir el seu traçat per les restes de les pedres que hi havia al sòl i per la marjada lateral.

Continuem per un corriol que puja paral·lel a la petita vall que ens queda a la dreta.

0.08 0.42

Retrobem la pista just en el punt on deixa un trencall que planeja cap a la dreta per anar a creuar la vall. Nosaltres continuem per la pista que puja tot fent un doble revolt esquerra-dreta. Ens apropem al tossal de Cambrils.

0.09 0.51

Arribem al coll de Veça (1610 m), al peu del tossal de Cambrils. La pista fa un gir cap a la dreta vorejant una bassa; a l'esquerra hi ha un petit prat i una ginebra aïllada a la vora del camí. Passada la bassa, deixem un trencall a la dreta i girem cap a l'esquerra, en direcció a llevant; a l'esquerra queda un amuntegament de troncs.

Anem per la part obaga de la serra d'Odèn pujant lleugerament; a la dreta se'ns ofereix una magnífica panoràmica del Pirineu, des del Cadí fins al Montsec de Pallars.

0.03 0.54

La pista voreja un petit prat que queda a la dreta; a la dreta, entremig del bosc, podem veure-hi unes construccions molt característiques: són els forats de les trumfes. Aquestes construccions seran una constant al llarg de bona part del recorregut. Més endavant deixem un camí a l'esquerra que segueix paral·lel a la pista a un nivell inferior.

Seguim pujant gaudint de la gran panoràmica septentrional.

0.08 1.02

Planegem. A l'esquerra tenim la impressionant fondalada de la vall d'Alinyà; podem veure-hi els revolts de la carretera que puja cap el coll del Boix.

0.09 1.11

Deixem un trencall a la dreta que es dirigeix vers un prat. Baixem lleugerament.

0.02 1.13

Trobem una bifurcació; podem seguir la branca de la dreta que és l'antic camí.

0.04 1.17

Arribem en una cruïlla on retrobem la pista; l'hem de seguir cap a la dreta deixant un trencall que baixa per la dreta. A l'esquerra, una mica separada, podem veure-hi una construcció mig derruïda.

La pista travessa l'altiplà que s'estén en davallada cap a la dreta; deixem un nou trencall, aquest no gaire definit, a la dreta.

0.03 1.20

Passem prop d'un petit embassament d'aigua situat a l'esquerra de la pista. Una mica més endavant deixem un trencall a l'esquerra i pugem lleugerament.

0.04 1.24

La pista descriu un ampli revolt cap a la dreta tot vorejant la capçalera d'una depressió on podem veure un seguit de feixes graonades. En aquest punt podem fer una mica de drecera passant per l'antic traçat del camí que surt cap a la dreta passant pel costat d'un marge. Poc més endavant retrobarem la pista i la seguirem cap a la dreta.

0.03 1.27

La pista es desdobra momentàniament i tot seguit torna a unificar-se. Ací deixem un camí a la dreta. A la dreta, una mica allunyada, podem veure-hi una altra bassa.

0.02 1.29

Deixem dos trencalls, molt seguits, a l'esquerra; ambdós es dirigeixen vers un conjunt de corrals molt ben conservats; és l'indret conegut amb el nom de Marcús (1690 m).

Seguim pujant, en algun tram podem anar per l'antic camí que va paral·lel a la pista. Al fons, podem veure-hi el bosc de la Cadolla Verda i la serra de Gespeguera que culmina al Padró dels Quatre Batlles.

0.04 1.33

La pista fa un doble gir esquerra-dreta. A l'esquerra deixem un corral mig derruït i a la dreta un dels forats de les trumfes que ens recorda una termitera; de forats amb aquesta tipologia en veurem uns quants a partir d'ara.

Pugem paral·lels a una tanca de filferro que ens queda a l'esquerra.

0.04 1.37

A la vora del camí, a la dreta, hi veiem una pedra amb una marca verda. Seguim per la pista.

0.05 1.42

Arribem en una cruïlla. La pista, novament desdoblada, puja per l'esquerra; nosaltres hem de seguir pel caminet que surt per la dreta planejant.

Una mica més endavant, quan el camí comença a girar cap a la dreta per tal de creuar el fondal, l'hem d'abandonar i seguir per un senderol inexistent que puja pel vessant dret del fondal, en direcció a un forat de les trumfes.

0.03 1.45

Troblem una tanca de filferro; la superem i seguim pujant pel fondal graonat amb feixes.

0.03 1.48

Retornem a la pista; l'hem de seguir cap a la dreta. A l'esquerra, una mica allunyada ha quedat una petita construcció i més endavant, a la mateixa banda, en veiem una altra. Hem entrat en l'anomenat part Major; planegem.

0.04 1.52

Arribem en una cruïlla al costat d'una bassa que queda a la dreta. A l'esquerra deixem un trencall que va cap a la Cadolla Verda; la pista segueix endavant i s'enfila amb fort pendent fent una ziga-zaga. Nosaltres hem d'anar cap a la dreta travessant el prat en direcció a l'Estany que veiem més enllà.

Voregem l'Estany (1770 m) deixant-lo a la dreta i seguim en direcció al coll que veiem enfront.

0.05 1.57

Arribem al coll de l'Estany; és una balconada natural amb una magnífica panoràmica sobre el Solsonès, en primer terme, i bona part de les comarques meridionals de Catalunya. Als nostres peus, cinc cents metres més avall, podem veure-hi el castell d'Odèn, punt final de l'etapa d'avui.

Continuem cap a l'esquerra seguint un corriol poc fressat que puja amb fort pendent per la vora de l'estimball. Anem trobant l'ossada dispersa d'un animalot.

0.06 2.03

Desemboquem a la pista; la seguim per la dreta. Poc després arribem al capdamunt de la pujada (1810 m, punt culminant de l'etapa) i comencem el llarg descens. Davant tenim una excel·lent visió de la serra del Port del Comte.

0.06 2.09

Passem per entremig d'un petit prat que queda a l'esquerra i d'un toll a la dreta.

0.07 2.16

Per la dreta se'ns uneix un camí; seguim baixant.

0.04 2.20

Atenció: En un punt on la pista decanta molt lleugerament cap a l'esquerra l'hem d'abandonar i en una *baixa com puguis* anar a buscar una pista molt malmesa que hi ha a la dreta mig sepultada pels pedrots provinents de la construcció de la pista nova.

Una vegada arribem a la pista vella l'hem de seguir tot baixant passant per entremig dels pedrots. Una mica més endavant la situació es normalitza.

0.08 2.28

La pista que seguim fa un marcat revolt cap a la dreta deixant un trencall a l'esquerra. A l'esquerra, a un nivell inferior, podem veure-hi la pista nova.

Baixem amb fort pendent. A l'esquerra seguim amb una àmplia panoràmica de la vall de la ribera Salada; és impressionant el profund tall que fa el torrent d'Odèn als peus del castell.

0.25 2.53

Arribem en una bifurcació al peu del cingles; hem d'anar per la branca de l'esquerra que baixa en direcció a una masia que ja fa estona que veiem.

0.04 2.57

Després de passar per un tram de sòl herbós la pista fa un revolt cap a la dreta. Ací hem de superar una tanca de filferro i rebutjar un trencall que se'n va cap a l'esquerra.

Passem per darrera de la masia del Call d'Odèn, actualment en procés de reconversió per tal d'acullir turisme rural. El camí gira cap a l'esquerra tot vorejant la casa i deixa un trencall a la dreta que va als corrals. Tot seguit fem un revolt cap a la dreta i pocs metres més endavant hem d'abandonar el camí per agafar-ne un de menys fressat que baixa directament vers la carretera que veiem a tocar.

0.06 3.03

Arribem a la carretera (1275 m), la travessem i seguim per una pista que continua per l'altra banda. A la dreta deixem l'edifici de l'Estudi; pocs metres més endavant hem d'abandonar la pista i continuar per un camí que va a passar pel costat d'un marcador de bestiar. El camí és de sòl herbós i vorejat de boix.

0.06 3.09

El camí fa un revolt cap a la dreta i ens ofereix una bona panoràmica del torrent d'Odèn. Des d'aquest punt podem pujar directament vers el castell.

0.01 3.10

Assolim el castell d'Odèn. Després de visitar-lo hem de retornar al camí que seguïem i, per unes escales, baixar a l'ermita.

0.05 3.15

Arribem al pla de l'ermita de Santa Cecília d'Odèn. Per tal de tornar a la carretera haurem de seguir la pista que marxa cap a l'esquerra; de moment puja i després planeja.

0.07 3.22

Tornem a l'Estudi; al costat de la carretera de coll de Jou a Organyà; en aquest punt finalitzem l'etapa.

Agustí Poch Parés
Abril de 1996

BIBLIOGRAFIA

- ## Gran Geografia Comarcal de Catalunya.
Volum 2. El Bages, el Berguedà i el Solsonès.
Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. (1ª Edició, 1981).
- ## Gran Enciclopèdia Catalana.
Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. (1ª Edició, 1969).
- ## Això és Catalunya. Guia del Patrimoni Arquitectònic.
Departament de Cultura de la Generalitat.
Editorial Plaza i Janés. Barcelona. (1ª Edició, 1988).
- ## Mapa Comarcal de Catalunya. Solsonès-35.
Institut Cartogràfic de Catalunya. (1994).
Cartografia escala 1:50.000
- ## Hem d'agrair la col·laboració que hem rebut per part de l'amic Jordi Pasques, d'Oliana, a l'hora de preparar aquesta etapa.

